

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historica Relatio De Ortu Et Progressu Fidei Orthodoxae In Regno Chinensi Per Missionarios Societatis Jesu

Schall von Bell, Johann Adam

Ratisbonae, 1672

Cap. VIII. Infami proditione Rex occumbit & Imperium evertitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11805

Et fuerunt ex Mathematicis, qui deteriora omnino prælagirent; crederentq; benevolentiam Regis non fore immortalem. Quibus intrepidè reponebat Pater: Bonæ causæ, & intentioni rectæ non omnia semper esse adversatura: adamaturum alium, quod Rex iste fastidiverit: notum esse; timendos amplius esse Principes, qui plùs aliquando amarunt: Nihil in aulis, quantumcunq; secundis Principibus, ex omni parte esse beatum: certam rerum stabilitatem, & actionum fines gloriosos à conspiratione cœli & terræ, DEI & Principis pendere. Dicta probavit eventus in eo, qui successor Imperium occupavit.

CAPUT VIII.

Infami proditione Rex occumbit & Imperium evertitur.

DUm stellarum ordo ad veros calculos in Chinis revocatur, Imperij ejusdem maximi fit convulsio & ruina. Jam olim apud Sinense vulgus sermonibus increbuerat: quòd quotiescunq; renovatur Calendarium, Rex qui tunc imperat vel excedat è vita, vel certè privetur Imperio. Quasi verò non constet à quatuor ferè millibus annorum, ex quo primus YAO regnavit, continuâ successione ex pluribus familijs numeratos fuisse ducentos triginta

triginta quatuor Reges , uſq; ad CHUM CHIUM
 ex familia CHIUM ultimum hoc tempore re-
 gnantem , & tamen interea Calendarij refor-
 mationem ultra ſeptuagies ſuſceptam eſſe. Qua-
 ſi verò etiam difficile non fuerit, aliquos ex ijs,
 qui tunc imperabant , eo ipſo tempore vitâ de-
 fungi , nec propterea correcti Calendarij cauſâ
 id accidiffe : Quafi verò demum plurimi illud
 inſtaurantes , diu poſtea non ſupervixerint.
 Primus omnium Yâo octogefimo primo Imperij
 ſui anno , Aſtronomiæ ſtudia auſpicatus , tem-
 pora in formam Calendarij redegit ; nec ideo
 interiit , ſed ſupervixit novendecim annis ;
 nempe uſque ad centefimum ſui Imperij. Is
 quoq; qui ultimo nunc Ephemerides reſtituit ,
 idemq; primus Tartarorum CUEÛ , quem Cobi-
 tam vocant ; vixit poſt hæc annis ferè quin-
 decim ſuperſtes , & Imperium ad filium trans-
 miſit. Quia tamen hoc tempore omnia ferè Re-
 gna & Provinciæ ſcatebant novarum rerum
 cupidis , ac rebellibus , quos prædones vulgus
 nominabat, quòdque ubivis novos Imperatores
 acclamari ferret fama , dum calculandis tem-
 poribus Rex totus incumberet , ſegnitiem & in-
 ertiam interpretati , ſeu cauſam pro cauſa præ-
 tendentes , perituri Imperij omen capiebant.
 Nec tantummodo privatim hic rumor ſerpebat,
 ſed pro axiomate erumpebat in vulgus. Ne
 quid ergo piaculi emendationi Aſtronomiæ a-
 ſperge-

ispergeretur, sive à vaticinio, sive ab eventu, continuuit illa se inter latebras; nec dissuadebant id ipsum rationes aliæ, seq; meliori tempore reservavit.

Interea Rex, cui hæcenus perturbationem Imperij malè celaverant aulici; aut fictos qui serio circumvolabant, tumultus mentientes; aut elevantes quantamcunq; rerum molem, quæ jugulo impendebat: Tandem fragore armorum quotidie in oculis & auribus perstrepenste excitatus, ad mala avertenda, quamvis serò, totum tamen se convertit.

In vicinia Pro-Rex, qui contra irruptiones Tartarorum præsidebat, auditâ famâ tormentorum æneorum, petijt à Rege, ut eò mitteretur Mathematicus Europæus (ita P. Adamum nuncupabant) publicæ rei ibi aliquid emolumenti præstiturus: Verùm homo imperitus, quòd machinas illas ex nihilo fieri putaret, nihil quod ageretur offerens meritò à Patre desertus est. Excepit reducem amicissimus Regis, qui quòd in Provincia XANSY, unde latronibus ad curiam iter patebat, titulo Regio præfideret, non jam de tormentis sollicitus, sed de rebellibus, qui propiùs adventare dicebantur, retundendis, socium expeditionis suæ Patrem expetebat. Consenserat postulato Imperator. Jamq; acquieturum perlibenter apud hominem fidissimum, subito alius supremâ Colai

lai dignitate authoratus, & exercituum Præses à Rege impetrat; evocatum festinanter; quasi jam proximus arderet Vcalegon, cui restinguendo Europæus Sacerdos sufficeret. Repugnantem privatis ex obstaculis, publicæq; rei ab uno gerendæ expectatione desperatâ, rapuit nihilominus: At explorato rerum statu Pater, cum hominem mollibus assuetum ex urbe in aciem, ad pugnam in hostes educere non posset; quod unum rebus bene gerendis ferè supererat, re nullâ perfectâ mali nuntij bajulus ad Curiam redijt. Ibi rebus jam collabentibus saltem ad urbis Regiæ defensionem, ut animum tandem applicet, Regem monet: Addit modum & regulas fortificationum, à quibus præsidium facile & brevi tempore consequi posset: nec omittit quidquam quod perturbatis rebus non tam humana societas, quàm Christiana charitas, & licentia religiosa suaderi posse permetteret. Verùm Spadones, qui hucusq; Regem præstigijs & fallacijs iuvolverant, nunc quoque in summa rerum, sui incurium esse fecerunt: Nec ignaviâ solùm duce hæc gesta sunt. Aliud erat virus, quo acti Eunuchi Regem præcipitarunt. Semiviri isti passionum suarum, more sexûs cui accedunt, impotentes, non defensionem Principis, sed excidium procurabant: atq; ut vindictam dudum ante læsi inferrent, in

in propriam usq; perniciem cum hoste conspi-
rârunt. Causas dirarum paucis accipe.

Antecessor Regis itemq; frater, cùm esset
naturâ timidus, & ferè puer ad Imperium as-
sumptus, ita assueverant istiusmodi hominibus
subesse, ut vix pedem absq; eorum nutu move-
ret: Omnibus rem indignè ferentibus, maxi-
mè frater aliquoties Regem animavit, ut jugum
excuteret; aiebatq; sibi habenas Imperij cōcede-
ret: visurum eum quanto magis ipse rem publi-
cam, quàm Respublica illum foret gubernatu-
ra. Eunuchi hoc minimè ferentes egerunt ut
importunus monitor palatio eiectus, non pos-
set pro libitu germanum muneris commonefa-
cere. Attamen illo septimo Imperij sui anno
morte sublato, sine suffragijs semivirorum in
fratris humeros, qui modò rebus præerat,
devolutum est Imperium. Hic enim vero in
Eunuchos inquirens, excussit perditorum ho-
minum malè partam potentiam: Primus pro-
pter plurima, de quibus arguebatur, crimina,
aliquot milliones auri fisco & inquisitioni Re-
giæ intulit; ad hæc cistas quindecim plenas
unionibus ac gemmis, exceptâ pretiosâ supel-
lectili, rege potiùs quàm Spadone condignâ:
Hoc pro meritis depilato, nunc hunc, nunc il-
lum divexans, Thesaurum suum Rex perquam
ditavit. Quæ Regiæ tamen indoli semper inna-
scitur clementia, non sustulit omnino hydram,
sed

sed temperavit tantum, non extinxit, sed com-
 pescuit. Rebus suis alioquin immortaliter
 consulturus, si perpetui mali fomenta, indignâ
 hâc commiseratione penitus excidisset. Ab
 his igitur ad militiæ Præfectos & Belli Duces
 conversus, eos fovere cœpit: at nimium brevi
 favore: Reperit indignos affectu Imperatorio,
 quos deprehendit timere mortem magis, quàm
 ruinam Reipublicæ. Ergo averfus ab his quo-
 que, ad Legatos exterarum gentium conver-
 sus: simul ubi hos muneribus inhiantes, & of-
 ficio suo magis deesse, quàm commodo ani-
 madvertit, supra alios detestatus, quò se ver-
 teret non advertit; revolutus ad illos demum,
 quos antea abalienaverat. Restituti in
 thronum Eunuchi rabiem dissimularunt, vindi-
 ctæ nunquam obliti, nunquam fidi reconcilia-
 to, studuerunt mille modis Principem decipe-
 re; Palatij thesauros abscondere; annonam
 militarem seditionibus suscitandis defodere;
 consilia cum latronibus clam ferere; damna
 per hos illata contegere; nil de periculo pa-
 lam imminente admonere; relinquere Prin-
 cipem suo iudicio, quocum visus erat antea in-
 homines malè feriatos peccasse: Donec tan-
 dem ipsas urbis portas attentantibus eas per-
 duellibus, nefariè recluderent, hostemq; primi
 hostium salutarent.

Erant

Erant in muris urbis Regiæ septuaginta militum millia, qui non sicut in *Cocchinchina*, *Tum Cim*, & alibi è plebe assumpti gratis militant; sed quibus in singulos menses stipendia, hoc est, pecunia & oriza; pro equis etiam pabulum præbebatur: His præfecti erant tria millia Eunuchorum, soli gubernatione & rerum potiti. Vulgò ferebatur respondisse tum tempora veteri Chinensium vaticinio, quod de futura prodicione Regiæ longè antè canebatur; olim tria millia sectorum canum in muris esse, discursura: Hanc tamen urbem munitionibus Bellicis abundantem, atque in singulis propè murorum pinnis tormentorum ordine disposito instructam, quorum metu prædones, maximè recenter fusorum, prout ipsi postea facti sunt, vehementer tenebantur; nihilominus altero ab adventu hostium die semiviri illi ab anteriori parte recludunt.

Rex tum primùm bis se momentò captum; semel à proditoribus Eunuchis; deinde à perduellibus agnoscens, conscenso equo, sexcentis duntaxat equitibus comitantibus, rectà in frontem urbis, quâ hostis invehebatur incautus incidit. Erumpere tentantem per portam, quæ Ecclesiæ Patrum Societatis proxima est, ipsi illi, qui nobilem prædam in hos casses conjecerant, prohibent. Præteriens itaque ædes Patrum declinat ad alteram. Verùm hic di-

82 *Initia Expedit. Christianæ ad Chinens.*

splofis in fugitivum tormentis , quæ ad portæ defensionem constiterant, cogitur infelix Princeps, incassum præsidium aliud circumspiciens, reverti in Regiam ad exitium ultimum.

Repulsus in Palatium , resq; desperatas intuens Regiam conjugem , ut laqueo vitam finiat , hortatur : Filios , quos tres genuerat , ut fugâ , quacunq; possent , se eripiant , monet ; filiam quæ unica erat & nubilis , ne superstes latronum contumeliæ pateat, ipse correpto ferro interfectorus , dum illa declinat ictum , recisâ fugientis dexterâ mutilat : Tum consilij planè impos iterum Palatio pedes egreditur , rectâ ad montem , qui à tergo imminet , unde nuper bellicas machinas noviter fusas coram inspexerat , contendit. Ibi vicissitudinis humanarum rerum egregium futurus deinceps argumentum, constitit : & arrepto pennicillo (quo pro calamis utuntur) in ore chlamydis Regiæ , hunc in sensum , cruore proprio , ut fertur de sinistrâ elicito , sequentia exscripsit (scribebat autem quàm elegantissimè) *Multam salutem futuro Imperatori Lis nuncupato: Enixè rogo Vè hai ugò miu, ne yúm ugò chiu, hoc est ne populo meo noceas , néve Magistratibus meis utaris:* Voces Imperatoriæ magnanimitatis , & experientiæ testes , usu ac fortunâ præsentis expressas. Absolutis characteribus excussisque ocreis,

creis , ac dejecto regali pileo è trabe porticus ejusdem areæ , fasciâ collo obvolutâ , seipsum suspendit.

Hic exitus fuit Monarchæ toto orbe fortè maximi : ingenij , indolisq; bonitate, nemini secundi : Nullo stipante , desertus ab omnibus , ætatis anno trigesimo sexto per suorum impudentiam , suâque priùs imprudentiam usque adeò indigna morte perijt. Unâ cum illo nomen Imperij Tà MINÛ hoc est MAGNÆ CLARITATIS , postquam stetisset annis ducentis sexaginta sex , totaq; Regia prosapia , quæ octoginta ferè millium censebatur , extincta sunt.

Quamvis patriam religionem Rex nunquam dimiserat , de Christiana tamen optimè semper meritus fuit. Hanc ab Avo Pequini retentam , non sustinuit modò , sed ad maximum quoque subditorum emolumentum laudavit semper , ac fovit ; longè plura , ut videbatur , præstiturus , nisi violentia tam insperatorum eventuum prævertisset.

Res mira : Mortem Regiam , & genus mortis Pequini depictam in pervetusto libro , cum alijs , quæ circa hunc Principem subinde contigerunt , Pater Adamus Schall , dudum antequam evenirent , oculis se inspexisse refert. Ex eodem habemus per historias constare , primum olim hujus familiæ Imperatorem.

84 *Initia Expedit. Christianæ ad Chinenſ.*

HÛM VÈI , ex Præſide Tribunalis Mathematici
LÂI PÔ VEN dicto , rogaffe : quot poſteros eſſet
habiturus in Imperio ? atq; iſtum oraculo , ne-
ſcio quo dictante , enunciante , VEÚ CÙ CUN: ad
verbum : decem millium filios ac nepotes. Et
profectò poſtremi duo Reges fratres erant Táy
CHÂM Imperatoris filij : Nepotes verò ejus qui
dictus erat Páu LIÊ , quod ſignificat , *decem
millia* , Imperatoris , ſi quiſquam præterea , pa-
cifici , & Imperio per quadraginta octo annos
potiti : cujus etiam ætate Pater Matthæus Ric-
cius in Chinas pervenit.

Sequenti , qui fuit tertius ab adventu , die ,
hoſtes urbem exercitu trecentorum millium
ingreſſi ſunt , Princeps perduellium rectà a l Pa-
latium iter intendit. Cùm nuſquam Rex appa-
reret , propoſito præmio centum millium aure-
orum , invitavit , qui latitantem proderet.
Nullo , quod acciderat , indicante ; quia nullo
conſcio : caſu tandem inventus eſt , miſeran-
dum fortunæ ludibrium , Rex funeſtæ trabi ap-
penſus. Neq; tamen etiam tum reverentiam
& commiſerationem impetravit. Primùm
poſt menſem circiter à Tartaris poſt exactos
perduelles , rerum potitis ; etſi non in ſepul-
chro Regum , alio tamen loco , inter Regum
filios , honorificâ ſepulturâ donatus eſt , omni-
bus Magiſtratibus ad illius tumulum nollent ,
vellent , plorare juſſis : Tartaris ſupra Chinen-
ſium

fium indolem officiosioribus , & conditionis
humanæ ; Regijq; nominis observantioribus ;
quos tamen isti cæteroquin per innatam super-
biam fastuosè despiciunt, brutis, canibusque ac-
censentes.

Reliqua latronum turba in ædes privatorum
defæviit, obvijs quibuscunq; ferro trucidatis ;
donec à pinnis murorum & urbis portis edicto
Ducum promulgatum est, à cædibus ut abstine-
rent. Credebatur ædes Patrum , quòd esset
proxima portæ urbis , quam XÚR CHÊI MUEÛ
vocant , primam debacchantium furiam uno
fluctu exceptura. Itaq; de animæ magis tum,
quod ultimum superesse videbatur , quam cor-
poris salute sollicitus P. Adamus , jussit famulos
omnes unâ secum templum ingredi , & ibi for-
tem quæcunq; immineret , præstolari. Singu-
lis mortem in momenta opperientibus, salutare
edictum Ducum cædem prohibentium, insonuit.
Gratijs illico DEO actis , ad excipiendos novos
hospites portas pandunt. Horum ingressi non
pauci omnia circumspiciunt , lustrantque : à
præda tamen abstinerunt , nisi quòd levem
tapetem , neq; hunc nisi obtentâ priùs licentia
abstulerint. Alterâ die diploma , cujus Autho-
rem diligenti inquisitione postea factâ, nusquam
Patres deprehendere potuerunt, ideóq; cælitus
omnino delapsum credere licuit , ante portam
pependit , quo inhibebantur milites Europæo

Sacerdoti quidquam injuriæ inferre. Tenuit destinata mandatum, nullo ne quidem hospitij gratiâ, prout passim per ædes factitabatur, domum ingredi auso. In publico non ita tuto peregebatur. Qui honestiore amictu indutus prodibat, continuo ab assuetis latrocinio rapiebatur ad catastas, ubi per atrocissima tormenta fateri pecunias, quarum suspicionem suo cultu moverat, cogebatur. Exinde tandem nullus mortalium, præter solos efferatos hospites, in plateis apparuerunt.

Quæ Regi, eadem familiæ Regiæ, Regisq; prolibus suprema calamitas incubuit. Rege ab aula digresso, Regina, conjunx legitima, consilium, quod Rex valefaciens dederat, secuta laqueo vitam abruptit. Gynæceum quaquaversus dilapsam, quâ manus scelestissimorum prædonum effugere potuit, in parentum domos se recepit, quamvis inde postea à Tartaris vi aut fraude rursus abstractum. Reginarum altera post à Tartaris capta; quod abjectâ purpurâ vestem mutasset, & notas melioris fortunæ exuisset, Tartaro cuidam in servam cessit; sed ferre jugum ultrâ non valens, conditionem pristinam prodidit, ac deinceps cum alijs superiorum Regum uxoribus asservata est, attributis Eunuchis, qui desolatæ deservirent.

Filius natu major, qui decimum octavū ætatis agebat annum, dimisso regali amictu, ne agnosceretur,

sceretur, Tartaro cuidam semet locavit. Hujus barbariem cum ferre non posset, post paucos menses à barbara domo se subducens, ad Eunuchum sibi, ut rebatur, fidum, divertit: agnus, ad lupum. Diu celare hospitem non ausus spado; ut ad sororem pergat, quæ in materni avi domum confugerat, suasit: Ubi pejorem lupo tygridem in sua damna nactus est. Avus quippe, ut aspexit neptem cum nepote collachrymantes in mutuos amplexus ruere, perfidus arrepto baculo juvenem, apud se quoque ignoto cuilibet parem, domo expulit. Ignarus consilij infelix, saltem ut viveret, seipsum prode coactus est. Pretium ita equidem ingenuæ confessionis, vitam tulit, sed agendam in carcere. Neque hic felici esse licuit, si tamen aliqua ab ergastulo felicitas. Principatum adolescenti Regio nomine deferendum promittebant aliqui. At qui ex summo fastigio deciderat dedignatus inferiora, quidquid spondebatur minus imperio, præfervidæ indolis adolescens contemnebat. Adhæc cytharâ & cantu tædium relevans audebat ipsos, quorum indulgentiâ vivebat, Tartaros laceffere convicijs; atque ita sensim supremam manum conjuratæ adversum se calamitatis provocare. Jam pluribus, quæ præferret innotuerat. Prodebant Regis filium navi in corpore oîi observati, detecti itê ac descripti per illû in aulâ recessus cæteris incogniti.

Digito Principem designabant paterni Duces, ac milites. Solus, quamvis à dictatis exhibitisq; Iectionibus apertè convinceretur, pernegabat, togatus quondam Magister. Nimiùm itaque palàm agnitum timendúmque propterea, ne conspirationum segetem faceret, tollendum è medio, quando insuper Tartaros rerum dominos odisset, judicârunt. Obtruncando quadraginta quàm militum, quàm Magistratum præfecti Procerésque eâdem de familia additi: ne saltem moreretur incomitatus, qui præter conditionem nascendi aliquamdiu vivere erat compulsus sine satellitio. Fratrum major natu Nanquinum elapsus, non dispari exitu à con sanguineo, eo loci Imperij nomen usurpante, gladio peremptus occubuit: Exaggerante tyrannidem cognato sanguine, cui barbaries propè ipsa in minore fratre, si moderatior maluisset esse, pepercisset.

Opinione meliùs cum Patribus actum est. Post triduum duo ex indigenis antea Tribunalium & Magistratum ministri (quorum pferiq; latronibus dominorum quondam suorum latebras, pretio conducti recludebant) domum ingressi, continuo secum P. Adamum ire jubent; fratrem latronum Principis imperare, quin invitare in suas ædes. Si ita est, inquit Pater, ecce collum & manus: ubi vincula? novi etenim non istud invitandi, sed alligandi & trahendi

hendi tempus esse : Nil ultra molientibus tertius supervenit , & Patrem cum honore evocatum asseverat, ac sequi è vestigio mandat. Sequitur præeuntem ille : cùm ad ostia Palatii ventum , plurimam similiarum apparitorum turbam , & latronum assecclas aspicit manibus plausum dantes , ac visos mutuo congratulari iteratis vocibus : Eja , DEI legis Pater adest. Facile sibi persuasit Pater, applausum hunc non nisi speratas divitias ac prædam aucupari : operiri illos hominem divitem , pretiosarum rerum possessorem. Præter harpyarum tamen spem cùm in atrium primum , ubi è Magistratu plurimi tormentis subjacebant, deductus esset : & hi tanquam extero compatientes mœrorem capite innuissent ; atq; ita de societate proximè futura, ut ominabantur, condoluissent ; DEUS aliter cor Barbari immutasse visus est. Nihil præter officia , & affectum benevolentiae , ac protectionis promissam securitatem minimè tum cogitata accepit. Imò comœdas mulierculas , quas audiebat repellens , Patrique obviam procurrens, manu prehensum introduxit, & CHIÀ , ac vino propinato invitavit : quin imò mensam ponere , unà discubituro jussit. Gratijs actis Pater successu lætus , nec tamen periculo immorari , uti neq; perditì hominis consuetudini assuescere gestiens, rogat, ut si domum se dimissurus esset, ante noctem dimitte-

ret; alioquin cum reis, quorum misericordiâ tangeretur, pernoctaturum. Inspectabant hæc amaro animo, qui Patrem adduxerant, & genibus nixi officia præstita, præter expectationem, contemplabantur: cumq; cernerent ij quoque, qui præ foribus prædam præstolabantur, liberum, & cum honore dimitti, frementes, digitosq; dentibus atterentes, insanam rabiem palam testabantur; nemine tamen, non invitato, ab eo die, vel ingredi domum auso, vel domesticum laceffere.

Major fuit, & dignissima per hos tumultus Christianorum cura, qui alijs ædibus distinguebantur. Pequino abeunte missionis superiore relictus DEO ac fortunæ perstitit in arena P. Adamus Schall; pluribusq; oblatis atroci calamitati subducendi sese occasionibus, prætulit boni pastoris officium, nunquam luculentius qualibet securitate, quam in luporum occurfu. Quantum licebat nunc hos, nunc illos frequentans nullibi non hospitantem calamitatem opportunis consolationibus attemperabat: erectos piâ in DEUM fiduciâ firmabat; spebus cœlestium subsidiorum, nunquam defuturis, sincerè DEUM exorantibus, implebat.

Profecit assidua exhortatio, ac sollicita Patris providentia, ut aspirante cœlitus gratiâ, nemo per colluviem illam hominum, tunc universa fusque deque miscentium sit gravius passus:

fus:

fus : nulla imbecillioris quamvis , ut sexûs , sic plerumque & mentis , ethnicas mulieres imitata violentas sibi manus in ea desperatione rerum intulerit : nulla dedecus quæfierit, aut perpeffa sit ullum.

Erant in domo Christiani cujusdam satis amplâ & commodâ , quadraginta quatuor mulieres , atque ex ijs comptiores juvenculæ à tempestate sævientis juxtâ , ac de more lascivientis immanitatis subductæ : Pro his sollicitè DEUM precati boni omnes cælitus defensas servavêre. Quadam vice violenter in domum irumpere destinaverant nonnulli : cùm sibi visi sunt videre binos juvenes præ foribus nodosis fustibus armatos , vim meditantibus minitari. Major humano , efficaciorque ad motum vultus , metum incussit audaciæ , & destinata repressit impudentiæ. Aliâ vice cùm Barbarorum aliquot ædes illas subiissent , mulieres omnes ad sacrarium Divæ Virginis , ubi Missæ alias celebrantur confugerant : cùm illi cubicula omnia recludentes , & introsipientes , hoc unum quo delitescabant istæ non inspexerunt , sed nec aperuerunt quidem , demirantes plurimum , quomodo in tam ampla domo nulla esset sæmina. Rursus alij hospitia sibi atque ædes quæsituri , alijs per eandem plateam jam infestis , occupare hanc decreverant ; sed in fronte ædium , legerunt diploma , repente ibi tunc ,
nesci-

nescitur quâ manu, appensum, quo asserebatur domum hanc hospites jam habere sufficientes; proinde nemo temere ingredi præsumeret: Neque his absimilia alibi contigere, quibus non exigua DEI circa suos providentia fuit commendata.

CAPUT IX.

Latro Imperij invasor pellitur ab auxiliatoribus Tartaris. Pequinum spoliatur & incenditur.

INterregnum totos triginta dies tenuit, quibus latrones curiam infederunt, eamque cum urbe opulentissimâ deprædati sunt. Primi tum vela capiendo novo vento explicuerunt Mathematici, arbitantes, Cynosuram sibi tum hac in tempestate affulsisse. Ut primùm tyrannus urbem ingressus est, Calendarium sequentis anni; quod jam ante id tempus de more, Regis nomine, ad Provincias pro exemplari missum fuerat; denuo, omisso tantùm amissi Regis nomine, novo Principi offerunt; ut novo nomine in tabulas Astronomicas relato, novum Imperium, cum Astris cœli consulatum proximè inituris auspicâretur. Postulabant præterea ut Regio throno in potestatem redacta inaugurationi suæ in Imperatorem diem ab ipsis delectam acciperet. Annuit ille nomini suo in tabulas referendo: sed inaugurationis diem.